Rok XII. Lwów, 1. Maja 1898. Nr. 5.

Organ Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Wychodzi każdego 1-go dnia w miesiącu.

Redakcya i Administracya we Lwowie ulica Piekarska l. 12. II. piętro.

Przedpłata:
W miejscu: rocznie 2 złr. 40 ct. | Z przesyłką: rocznie 2 złr. 80 ct.
„ półrocznie 1 „ 20 „ | „ półrocznie 1 „ 40 „
Dla członków związkowych straży pożarnych z przesyłką rocznie 50 cnt.

Ogłoszenia:
Za całą stronicę . . . . . . 5 złr. — ct.
„ ćwierć stronicy . . . . . 1 „ 50 „
Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 3 centy.

I. Część urzędowa.

Pamiętajmy o Kasie Zapomóg!

MAJ.

Święto Floryana, Patrona straży pożarnych. Wielka uroczystość strażacka. Korpusy urządzają solenne nabożeństwa. Początek ćwiczeń z przyrządami i nocnych pogotowi pożarnych.

Odezwa!

Wzywamy Komendy związkowych straży pożarnych, aby nie czekając zaproszenia Komitetów, urządzających w siedzibach Towarzystw strażackich *Obchody Mickiewiczowskie*, zgłosiły u nich udział straży pożarnej w tej narodowej uroczystości i przyczyniły się w ten sposób do jej uświetnienia.

Naczelnictwo Kraj. Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

WYKAZ

zapłaconych kwot pieniężnych do Kasy Związku w czasie od 20. lutego do 20 kwietnia br.

Kasa Zapomóg. Ochotnicze Straże pożarne: Tarnów 14·40 złr., Dukla 4·60 złr., Kossów 5·— złr., Huczko 3·40 złr.. Wiśnicz (dodatkowo) 0·20 złr., Sąsiadowice 4·— złr., Zaleszczyki 4·60 złr., Gorlice 6·20 złr., Sucha 2·10 złr., Peczeniżyn 3·80 złr., Szczawnica 10·— złr., Narajów 4·80 złr., Niżankowice 3·20 Trześń 3 — złr., Ustrzyki dolne 4·60 złr.. Bielany 3·— złr., Wieliczka (dodatkowo) 1·20 złr., Żółkiew 3·— złr. Ottynia (dodatkowo) 1·80 złr., Lwów 19·— złr., Osiek 2·20 złr.,

Wkładki roczne (zwykłe). Ochotnicze straże pożarne: Żabno 2·20 złr., Bobrka 1·80 złr., Tarnów 7·20 złr., Buczacz 2·80 złr., Wiśnicz (dodatkowo) 0·10 złr., Kossów 10·85 złr., Dankowice 5·20 złr., Krosno 4·20 złr., Bobowa 1·60 złr., Muszyna 1·50 złr., Chrzanów 1·90 złr., Kobiernice 3·40 złr., Zaleszczyki 2·60 złr., Jezierzany 2·— złr., Rudki 3·— złr., Machów 3·— złr.. Rudnik 2·20 złr., Augustdorf 6·— złr., Sucha 2·60 złr. Noweimasto 2·90 złr., Bursztyn 2·10 złr., Uście solne 1·60 złr., Pławo 2·50 złr., Starawieś 4·40 złr., Strzyżów 4.20 złr., Rohatyn 3·60 złr., Krasiczyn 3·— złr., Ryglice 1.60 złr., Olpiny 1·30 złr., Potok złoty 2·10 złr., Krystynopol 2·80 złr., Toki 2·30 złr., Kossów 2·50 złr., Żółkiew 3·— złr., Łuczyce 3·60 złr., Ulanów 3·90 złr., Dubiecko 2·40 złr., Lanckorona 2·40 złr., Nowy Targ 3·50 złr., Chorostków 1·60 złr., Lisia góra 3·— złr., Hecznarowice 1·60 złr., Lwów 9·50 złr., Piwniczna 1·60 złr., Myślenice 6·70 złr. Krynica 2·— złr. Limanowa 4·— złr. Kulików 2·50 złr.

Wkładek rocznych do Kasy Zapomóg nie uiściły straże pożarne: Jaworów, Frysztak, Rudnik, Horodenka, Janów, Mikołajów.

Wykazy czynnych członków do Kasy Zapomóg za II. kwartał br. przedłożyły tylko następujące straże pożarne: Błażowa, Jordanów, Otynia, Mosty Wielkie, Wieliczka, Nowawieś, Złoczów, Podwołoczyska, Baranów, Rozwadów, Brody, Dąbrowa, Bielany, Żurawno, Czortków, Ustrzyki Dolne, Drohobycz, Oświęcim, Kałusz, Gorlice, Kęty, Łańcut, Maków, Sąsiadowice, Lwów, Osiek, Jarosław, Radziechów.

We Lwowie, dnia 20 kwietnia 1898.

II. Z nauki o strażach i pożarnictwie.

USTAWY.

(Ciąg dalszy artykułów z podręcznika p. t. *„Szkoła pożarnictwa.“)*

50.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem zwracania uwagi na ogień i światło?

Ustawa postanawia, że „niedbalstwo także nieraz było przyczyną nieszczęsnych wypadków, przeto gospodarze dzieci swe i domowników przymuszać mają, aby na ogień i światło zawsze bacznymi byli. W nocy przed spaniem sami gospodarze powinni się przekonać i wszelkiego starania dołożyć, aby ogień i światło dobrze zagaszono lub je na bezpiecznem miejscu schowano“.

51.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem wysypywania gorącego popiołu?

Ustawa postanawia, że „równie staranie co do gorącego popiołu mieć trzeba, gdyż przez nieostrożne wysypanie tegoż, łatwo się co zapalić i pożar powstać może“.

52.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem wycierania kominów?

Ustawa postanawia, że „gdy nakoniec największe niebezpieczeństwo pożaru z zaniedbania kominów pochodzi, przeto się gospodarzom zaleca staranność względem nich największą. Każdy gospodarz powinien szyjki u kominów przynajmniej co ośm dni pilnie czyścić i sadzę drapaczkami wycierać kazać. W zimie kominy co sześć tygodni, a w lecie co trzy miesiące z największą starannością wycierane być powinny. Kominy, w które wleść i przez które do góry prześliznąć się nie można, mogą przez samych gospodarzy lub przez ich domowników być wycierane. Te zaś kominy, w które do góry prześliznąć się można, przez prawdziwych kominiarzy, a gdzie kominiarzy nie ma, przez czeladź wycierane być powinny. Przeto Zwierzchność Gminna ma mieć staranie, aby gminy z kominiarzami porządne ugody zawarły, przytem także uważać ma, aby strony przez kominiarzy zdzierane nie były i aby kominiarze swą powinność ściśle i w oznaczonym czasie wypełniali.

Przełożeni gminy powinni około pieców i kominów szczególny mieć dozór i często niespodzianie do domów zaglądać, a dostrzeżone niedbalstwa gospodarzy karcić“.

53.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem rewizyi domów?

Ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich postanawia, że „celem dokładnego przestrzegania tej ustawy odbywać się mają w zimie dwa razy, w lecie zaś raz rewizye domów, co do bezpieczeństwa ognia. Naczelnik gminy te rewizye przedsiębierze z przybraniem radnych i kominiarza, jeżeli ten się w bliskości znajduje. Podczas tej rewizyi wszystkie piece, kominy, ogniska dokładnie oglądane być mają i usunięcie tego wszystkiego nakazanem być winno, przez coby niebezpieczeństwo ognia powstać mogło. Zwierzchność gminna nad tem czuwać winna, aby wszystko, co było nakazane lub zakazane, przy rewizyi ogniowej rzeczywiście i dokładnie dopełnionem zostało, w ogólności pilnować będzie, aby przeciw ustawie ogniowej nie postępowano“.

54.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem dostrzegania i ogłaszania pożaru?

Ustawa postanawia, że „gdy pomimo wszelkich przepisanych środków pożary wzniecić się mogą, przeto największa uwaga na prędkie dostrzeżenie i ogłoszenie wszczętego pożaru zwróconą być winna. Po gminach, które osobnych stróżów nocnych utrzymują, spostrzeżenie ognia będzie najważniejszym obowiązkiem ich służby. W gminach, które są zbyt małe, a osobnych stróżów nocnych nie utrzymują, gospodarze i komornicy kolejno służbę stróżów nocnych pełnić powinni“.

55.

Co postanawia jeszcze ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem stróżów nocnych?

Ustawa postanawia, że „stróże nocni lub ludzie do strzeżenia domów w nocy ustanowieni, od świętego Michała do Wielkiejnocy od godziny dziewiątej w nocy aż do czwartej z rana, a od Wielkiejnocy do św. Michała od godziny 10 w nocy aż do 3 z rana na straży zostawać powinni. Stróże nocni powinni na wsi ustawicznie tam i napowrót chodzić i bezustannie na ogień uważać, przeto podczas swej nocnej straży w karczmie lub w jakiejś izbie siedzieć nie powinni. Skoro zaś ogień choćby z poczucia dymu lub innym jakim sposobem spostrzegą, a tem bardziej przy wzniecaniu się rzeczywistego pożaru, powinni natychmiast wołaniem, nawet trąbieniem w róg, biciem w okna i we drzwi domów mieszkańców budzić; osobliwie zaś, gdzie dzwonnice są, w dzwony uderzyć powinni. Jeżeliby stróże nocni wszczętego pożaru przez swą winę nie spostrzegli i takowemu przez swe niedbalstwo rozszerzyć się dozwolili, natenczas za to najsurowiej powinni być ukarani. Skoro się ogień pokaże, stróże nocni powinni natychmiast zawiadomić Zwierzchność gminną. W miarę niebezpieczeństwa także sąsiednim wsiom przez dzwonienie lub wysłanie konnych posłańców o wszczętym pożarze donieść należy“.

56.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem zatajania wszczętego pożaru?

Ustawa postanawia, że „wreszcie niechaj się żaden gospodarz i nikt z jego domowników nie waży ognia w domu swoim wszczętego zatajać; owszem, skoro tylko ogień

spostrzegą, natychmiast hałas zrobić i o ratunek wołać powinni. Jeżeli zaś tego nakazanego doniesienia nie uczynią, to Zwierzchność takich przestępców jak najsurowiej ukarać i w miarę ich majątku do wynagrodzenia wyrządzonej szkody pociągnąć powinna".

57.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem starania się o wodę i narzędzia do gaszenia tudzież o robotników?

Ustawa postanawia, że „aby wzniecone pożary tem prędzej ugasić, trzeba się poprzednio starać o to, aby wody, narzędzi do gaszenia i robotników nie brakowało. Dlatego przełożeni gminy na to baczność mieć powinni, aby studnie od czasu do czasu pilnie czyszczono, miejsce do pojenia bydła, stawy i tym podobne zapasy wody w dobrym stanie utrzymywane były. Po takich wsiach, gdzie mało wody jest, sadzawki do pławienia koni i doły na wodę, na odpowiednich niskich miejscach zrobione i przez nazbieraną deszczową wodę, w pełności utrzymywane być mają.

Dworskie budynki mieszkalne i gospodarskie, klasztory, plebańskie zabudowania, fabryki, browary, młyny, warsztaty ogniowe, a zatem wszystkie nieco większe budowle, po strychach kadzie wodą napełnione w pogotowiu mieć mają. Każdy mniejszy dom w jedno takie naczynie, wodą napełnione, zaopatrzony być ma. W mniejszych wioskach i gdzie podobne kadzie dla słabej budowy na strychy wniesione być nie mogą, takowe przy chałupach, które najdalej od wody i studzien są odległe, ile możności przy wrotach chałupy lub na innem odpowiedniem miejscu przykryte, w pogotowiu trzymane być powinny. Na strychach kościołów kadzie wodą napełnione zawsze być powinny, a o ich utrzymanie i napełnianie wodą staranie mieć mają plebani, kościelni lub ci, którzy nad kościołem nadzór mają".

58.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem obowiązku dostarczania koni do pożaru?

Ustawa postanawia, że „aby przy wznieceniu się pożaru koni nie brakło, któreby wodę lub narzędzia do gaszenia dowoziły lub na jakie inne wypadki w gotowości być mogły, furmani tak miejscowi jakoteż i obcy, we wsi znajdujący się, konie swoje za danym znakiem ognia, natychmiast na pierwsze żądanie bez oporu przystawić są obowiązani. Zatem po wsiach, gdzie konie na wspólnych łąkach nocują, niektóre z nich w domu naprzemian zostawione być powinny, aby w przypadku potrzeby pod ręką były".

59.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem obowiązku zaopatrywania dworskich i innych budynków w narzędzia do gaszenia pożarów?

Ustawa postanawia, że „dworskie budynki mieszkalne, gospodarskie, klasztory, plebanie, fabryki, browary, młyny i zabudowania do ogniowych rękodzieł przeznaczone, jak niemniej większe domy porządnemi narzędziami do gaszenia pożarów, to jest: drabinami do wspinania się na dachy, hakami do rozrywania, ręcznemi sikawkami, skrzyniami na wodę podług proporcyi, ich wielkości opatrzone być powinny, aby do ratowania siebie lub innych użyte być mogły. Mniejsze domy przynajmniej jedną drabinę, jeden hak, kilka cebrów na wodę, kilka wiader ze słomy uplecionych a wewnątrz i zewnątrz smołą wylanych i blaszanne latarnie mieć powinny. Oprócz tego gminy same dla siebie, gdyby dla ubóstwa więcej posprawiać nie były w stanie, przynajmniej jedną drabinę, kilka haków, kilka ręcznych sikawek i parę blaszanych latarń, jeżeliby zaś majętniejsze były, także duże skrzynie na wodę z przynależytemi do tego wozami lub saniami sobie sprawić i w pogotowiu wodą napełnione zawsze trzymać powinny.

Wyznaczenie narzędzi do gaszenia pożarów, które każdy właściciel domu sobie sprawić ma, zostawia się naczelnikom gminy, którzy zawsze uwagę na to mieć powinni, aby gospodarzów na niepotrzebne wydatki nie wystawiać. Władza powiatowa wyznacza jaką ilość narzędzi ogniowych dwory, klasztory i plebanie posiadać mają; w tym celu wykazy istniejących narzędzi ogniowych zażądane być mogą".

60.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem ogłoszenia, podziału i pouczenia o czynnościach na wypadek pożaru?

Ustawa postanawia, że „dla utrzymania porządku, który dla tem szybszego gaszenia pożaru koniecznie jest potrzebny, mają przełożeni gminy gospodarzom i sługom przynajmniej po większych wsiach wprzód ogłosić, co podczas pożaru czynić powinni. Niektórzy z nich do posyłania i do donoszenia o ogniu, inni do noszenia wody, sprowadzania skrzyń z wodą, inni do pilnowania wyratowanego majątku, inni nareszcie do gaszenia, odłamywania i rozrywania wyznaczeni być mają i to wyznaczenie gospodarzom co rok podczas zebrania gromady powtarzane i ogłaszane być powinno".

61.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem obowiązku spieszenia do pożaru?

Ustawa postanawia, że „skoro tylko na gwałt znak dany będzie, wtedy naczelnik i przysiężni najpierwsi na miejscu pożaru stawić się powinni, gdyż na ich przykładzie, rozporządzeniu i rozkazach wiele zależy. Gmina rozporządzenia tych swoich przełożonych bez wszelkiego wyjątku jak najściślej wykonać powinna.

Osobliwie wszyscy we wsi, lub niedaleko od niej mieszkający murarze, cieśle, kowale, ślusarze, kominiarze, młynarze i tym podobni rzemieślnicy, powinni z potrzebnemi narzędziami stawić się lub wysłać kogo ze swoich do pomocy.

Także gospodarze i ich słudzy obowiązani są natychmiast po powziętej wiadomości pożaru pospieszać z narzędziami swemi do gaszenia ognia i brać się do czynności, które im tam nakazane będą, lub do których oni już poprzednio wyznaczeni zostali.

Także dwory w pobliskości leżące, klasztory, plebanie i gminy nietylko wtedy, gdy ich o ratunek proszą, ale bez

wezwania, skoro o jakim w sąsiedztwie wybuchłym pożarze wiadomości odbiorą, pospieszyć mają z drabinami i narzędziami sobie wzajemnie do pomocy.

Wprawdzie wolno jest przytomny lud, ile tego potrzeba wymaga, do pracy przy pożarze przymuszać, a niezdolnych, zatem tylko przeszkadzających ludzi wydalać, jednakże przy tem gwałtów popełniać nie potrzeba, aby ludzi od przybycia na pomoc nie odstraszać".

62.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich względem zachowania się ratujących przy pożarze?

Ustawa postanawia, że „przy gaszeniu pożarów trzeba ile tylko można niepotrzebnego wrzasku wystrzegać się, w dostarczaniu wody porządek utrzymywać, ażeby wtedy gdy jedni wodą oblewają, drudzy ją donosili i t. d. Droga, przez którą wodę nosić lub przywozić się ma, powinna być zawsze wolną i latarniami oświetloną. Przełożeni więc gminy starać się mają, aby ludzie w chodzeniu lub jeżdżeniu sobie nie przeszkadzali.

Podczas gdy się mężczyźni do gaszenia ognia udają, żony ich i służące w domu zostać powinny, aby jeżeli potrzeba wymaga, bydło w oborach odwiązywały, które pastuch przy pomocy ludzi do gaszenia niezdatnych lub niepotrzebnych jak najprędzej w pole wygnać i tym sposobem zabezpieczyć powinien. Jeżeli zaś ogień już w pobliskości jest, niewiasty polewaniem dachów i ratowaniem rzeczy zatrudniać się powinny. W tym celu już naprzód pewne miejsce przeznaczyć a przy pożarze strażą męską opatrzyć należy, dokąd wtedy kobiety rzeczy zanieść powinny, gdy się zbliży niebezpieczeństwo."

63.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej w gminach wiejskich względem czynności, gdy niebezpieczeństwo pożaru się wzmaga?

Ustawa postanawia, że „jeżeli niebezpieczeństwo pożaru się wzmaga, wszystkie w bliskości będące okna u strychów lub otwory w dachach zamknięte, drzwi i otwory u piwnic i sklepów kamieniami, darnią lub rumowiskiem pozatykane być winny, osobliwie zaś usunięte być mają wszystkie rzeczy zapalne.

W takich wypadkach trzeba natychmiast nosić wodę na wieże i strychy kościelne, okna w dachu od iskier ubezpieczyć, a kosztowne rzeczy kościelne jak najprędzej wynieść.

Jeżeli ogień w zamkniętem miejscu wybuchł, póki to czynić można, nie należy wpuszczać żadnego powietrza, ale stłumiać ogień przez lanie wody i w inny możebny sposób. Jeżeli już ogień rzeczywiście wybuchł lub w takiem miejscu zajął się, w którem zboże, siano i tym podobne rzeczy znajdują się gdzie lanie wody już więcej nie pomaga, trzeba naokoło stojące przebudowania drewniane rozerwać, przypierające płoty, jeżeli to wprzód dla utrzymania otwartego przychodu nie stało się, wyłamać, dach zrzucić i razem ze ścianami i innemi palącemi się częściami wewnątrz na kupę obalić, ażeby ogień przykrytym i stłumionym został.

Blisko stojących domów nie należy bez potrzeby rozrywać, i chyba wtenczas, gdy rozszerzającego się płomienia żadnym sposobem zatamować nie można, do zrywania brać się należy. W tym przypadku żadnego gospodarza nie trzeba oszczędzać, ale też za to z tym, którego to trafiło, tak jak z pogorzelcem sobie postąpić należy, on więc jak pogorzelec uwzględnionym być winien."

64.

Co postanawia ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich, względem pogotowia po ogniu i względem dochodzenia po pożarze?

Ustawa postanawia, że „chociaż ogień już ugaszonym będzie, przecież nikt z ludzi do gaszenia użytych, oddalić się nie ma, póki ich naczelnik gminy lub ten, kto dozór miał, nie uwolni.

Koło pogorzelisk kilka stróżów postawić trzeba, którzyby staranie mieli, ażeby się przez ukryte iskry pożar nie wznowił, a nowy pożar nie powstał.

Wszystkie narzędzia do gaszenia wyszukać, każdemu jego własne zwrócić a o naprawę i wynagrodzenie za takowe, postarać się należy.

Nakoniec po ugaszeniu pożaru doniesienie natychmiast Władzy powiatowej uczynione być powinno, która dochodzenie zarządzi, w jaki sposób pożar powstał, aby w drodze sądowej ukarania winowajców zarządzić było można."

Ustawy budownicze.

65.

Iłorakie ustawy budownicze istnieją i obowiązują w naszym kraju?

W kraju naszym istnieją i obowiązują czworakie ustawy budownicze, a mianowicie:

a) Ustawa z dnia 28. kwietnia 1882 D. u. kr. Nr. 77. ogłoszona dnia 26. sierpnia 1882 i obowiązująca od 11. września 1882 w 29. miastach.

b) Ustawa z dnia 4. kwietnia 1889 D. u. k. Nr. 31, obowiązująca od 14. sierpnia 1889 w 131 miastach i miasteczkach.

c) Ustawa budownicza dla innych miasteczek, objęta ustawą o policyi ogniowej dla miast i miasteczek w patencie ces z dnia 28. lipca 1786

d) Ustawa budownicza dla gmin wiejskich, objęta ustawą o policyi ogniowej dla gmin wiejskich w patencie ces. z dnia 28 lipca 1786, ogłoszonym powtórnie rozporządzeniem gubernialnem z dnia 4. grudnia 1824 L. 66.210.

Ustawa budownicza dla 29. miast.

66.

Które postanowienia ustawy budowniczej dla 29. miast strażak znać powinien?

Następujące postanowienia ustawy budowniczej dla 29. miast powinien strażak znać:

a) dotyczące rodzaju materyałów, używanych do budowy;

b) dotyczące sposobu budowania schodów;
c) powały;
d) kominów;
e) otworów kominowych, ich kanałów;
f) kominów fabrycznych;
g) kominów cylindrowych;
h) ilości kominów;
i) pieców piekarskich i wędzarń;
k) kotłów parowych;
l) pieców pokojowych;
m) kuchni;
n) stodół, szop i drewutni;
o) dachów, murów ogniochronnnych, wiązań dachowych i rynien.

67.

Co postanawia ta ustawa względem rodzaju materyałów, używanych do budowy?

Ustawa postanawia, że do budowy w ogóle używać wolno tylko materyału ogniotrwałego. Wyjątkowo na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie domy oddzielone są od siebie dziedzińcami, pustymi placami lub drzewami, wolno używać do budowy pruskiego muru lub drzewa. Jednak w budynkach drewnianych, ściany, przy których znajdują się kominy, piece i ogniska mają być z cegieł murowane. Jeżeli zachodzą pomienione stosunki wyjątkowe Rada gminna oznaczy części obszaru miejskiego, w których domy stawiane być mogą tylko z materyału ogniotrwałego.

68.

Co postanawia ta ustawa względem budowania schodów?

Ustawa postanawia, że w domach piętrowych murowanych przynajmniej główne schody winne być ogniotrwałe. Władza może według przeznaczenia i rozmiarów budynku zarządzić wybudowanie jednych lub kilka ogniotrwałych schodów ubocznych. Schody zasklepione z góry i z dołu mogą mieć stopnie drewniane.

Wzbronione są komórki pod schodami, tudzież ogniska, otwory kominowe i t. p. w klatce schodowej.

Klatkę schodową oddzielać ma od strychu powała u dołu wyprawiona, a na strychu wyłożona cegłą albo polepą z gliny 8 cm. grubą, drzwi na strych prowadzące powinny być żelazne, albo żelazną blachą od strony strychu pobite i w ogniotrwałej osadzie; drzwi leżące do podnoszenia są wzbronione.

69.

Jak powinna być urządzona powała?

W budynkach mieszkalnych powała strychowa powinna być urządzona ogniotrwale z cegły albo polepy z gliny 8 cm. grubej.

Podłoga w tych budynkach musi być na każdem piętrze oddzielona od niższej powały warstwą suchego nasypu.

70.

Co postanawia ustawa budowniczą dla 29. miast względem budowy kominów.

Ustawa postanawia, że kominy muszą być murowane. Ściany kominów powinny być najmniej 15 cm. grube. Wnętrze komina ma być gładko wytynkowane, a w obrębie strychu zewnętrzna część wyprawiona. Zakładanie kominów na belkach lub podkładach drewnianych jest wzbronionem, a wszelkie drzewo powinno być najmniej o 15 cm. oddalone od wewnętrznego obwodu komina. Wpuszczanie drzewa w ściany kominów jest wzbronione.

71.

Jaka powinna być szerokość otworów kominowych?

Otwór wewnętrzny kominów przełazowych wynosić ma najmniej 48 cm. w kwadrat, a otwór kominów wąskich (cylindrowych) najmniej 15 cm. w średnicy; jeżeli zaś do jednego przewodu wchodzi dym z dwóch lub więcej ognisk, średnica kominów wąskich (cylindrowych) ma wynosić najmniej 20 cm.

72.

Jaka powinna być wysokość zwykłych kominów?

Każdy komin powinien sięgać po nad grzbiet dachu ogniotrwałego przynajmniej 50 cm., a dachu nieogniotrwałego przynajmniej jeden metr.

73.

W jakim kierunku stawiane powinny być kominy?

Wszystkie kominy a szczególniej wąskie (cylindrowe) powinny być ile możności stawiane w kierunku pionowym. Większe pochylenie do poziomu nad 60 stopni jest zabronione. Jeżeliby z konieczności na takie wyjątkowe pochylenie kominów wąskich zezwolono, wtedy należy w miejscach, gdzie się kierunek komina zmienia, urządzić otwory do czyszczenia i mur tak zabezpieczyć, ażeby kule do czyszczenia kominów nie uszkadzały takowego.

74.

Jak mają być urządzone kominy fabryczne.

Kominy fabryczne i w ogóle kominy dla wielkich ognisk mają być tak urządzone, aby dym i sadza nie zanieczyszczały powietrza w sposób dla zdrowia szkodliwy albo dla sąsiadów dokuczliwy.

75.

Jak powinny być stawiane kominy wąskie (cylindrowe).

Wąskie (cylindrowe) kominy powinny poczynać się w piwnicach, a gdzie piwnic nie ma, w parterze.

Nad podłogą, gdzie się te kominy poczynają, również na strychu, powinne one być $1^1/_2$ metra nad posadzką lub zaopatrzone w podwójne żelazne, szczelnie na klucz zamykać się dające drzwiczki do czyszczenia. Jeżeli w pobliżu tych drzwiczek znajduje się materyał drewniany, powinien być ogniotrwale osłonięty.

76.

Co postanawia ustawa budownicza dla 29. miast względem ilości kominów w domach?

Ustawa ta postanawia, że w budynkach piętrowych do jednego i tego samego przewodu kominowego nie powinien wchodzić dym z ognisk należących do kilku piętr. Jeżeli każdo piętro ma swój własny przewód kominowy, takowy może się poczynać na dotyczącem piętrze,

77.

Jak powinny być urządzane piece piekarskie i wędzarnie?

Piece piekarskie i w ogóle piece dla celów przemysłowych, powinny być umieszczone w lokalu sklepionym. Posadzka przed ogniskiem powinna być z ogniotrwałego materyału urządzona. W wędzarniach ściany muszą być sporządzane z ogniotrwałego materyału i zaopatrzone w drzwi żelazne lub conajmniej blachą od środka obite. Zawieszanie wędlin jest tylko na hakach lub prętach żelaznych dozwolone.

78.

Jak powinny być urządzane kotły parowe.

Kotły parowe powinny ile możności stać w odrębnem zabudowaniu. Stanowczo wzbronione jest wstawienie kotłów parowych pod lokalem mieszkalnym lub roboczym, niemniej urządzenie sklepień lub pował nad nimi i tylko w razie udowodnionej konieczności może być dopuszczonem urządzenie lekkiej powały.

79.

Jak powinny być urządzane piece pokojowe.

Piece pokojowe, stojące bezpośrednio na podłodze nieogniotrwałej, powinny być podmurowane na 30 cm, a piece na nóżkach stojące na 15 cm. Przed drzwiczkami pieców należy podłogę od ognia zabezpieczyć.

Wzbronione jest używanie pieców żelaznych tam, gdzie się wyrabia lub gromadzi materyał łatwo zapaleniu podlegający. Wzbronionem jest także zastępywanie murowanych kominów rurami blaszanemi wewnątrz budynku i prowadzenie takich rur przez ściany drewniane lud dachy nieogniotrwałe. Rury do odprowadzania dymu, nie mogą wychodzić na dziedziniec lub inne miejsce otwarte.

80.

Jak powinny być urządzane kuchnie?

Podłoga w kuchni powinna być dokoła ogniska kamieniem lub cegłą wyłożona.

Nad ogniskiem otwartem umieścić należy murowaną lub blaszaną kapę tak, by po wszystkich stronach o 30 cm. poza krawędzie wystawała. Dym z otwartych ognisk wolno odprowadzać tylko kominami przełazowymi.

W kuchniach tak zwanych angielskich mają być urządzone celem odprowadzenia pary, otwory wentylacyjne z drzwiczkami żelaznemi.

81.

Co postanawia ustawa budownicza dla 29. miast względem budowania stodół, szop, drewutni i t. p.?

Stodoły, szopy, drewutnie i inne tego rodzaju budynki, jeżeli są zbudowane z materyału nieogniotrwałego lub nieogniotrwale pokryte, muszą być od budynku mieszkalnego a względnie od kuchni dziesięć metrów oddalone, a mogą być tylko w takim razie przybudowane, jeżeli przyległe izby mieszkalne a względnie kuchnie oddzielone będą od nich trwałym murem ogniochronnym. Do takiej stodoły, szopy, drewutni i innych tego rodzaju budynków, nie mogą być dobudowane izby mieszkalne lub kuchnie.

III. Kronika pożarów.

Marzec 1898.

(Zestawienie statystyczne).

Miejscowość	Ilość pożarów	Spaliło się: domów mieszkalnych	budynków gospodarczych	zakładów przemysłowych	kościołów	ludzi	Szkoda: ogólna złr.	ubezpieczona złr.	Przyczyna: podpalenie	nieostrożność	wadliwa budowa	od pioruna	niezbadana
Miasta i miasteczka	16	23	12	—	—	—	35.479	16.075	3	3	3	—	7
Gminy wiejskie	40	229	279	—	—	—	114 963	75.823	5	9	5	—	21
Razem . . .	56	252	291	—	—	—	150.442	91 898	8	12	8	—	28

W akcyi ratunkowej brały udział następujące Straże pożarne: Baranów, Bielany, Besko, Chrzanów, Dolina, Jarosław, Kęty, Kopytów, Lwów, Lisko, Leszczatów, Nowawieś, Prusy, Przeworsk, Stryj (3), Szczucin, Spasów, Starawieś Tartaków, Wilamowice, Zawałów, Żurawno.

IV. Ruch Towarzystw strażackich.

Limanowa. Na walnem zgromadzeniu Towarzystwa w dniu 6. i 27. marca 1898. wybrano: Naczelnikiem Walerego Zubrzyckiego a Zastępcą Michała Janika na lat 3. Członkami Wydziału wybrani: Mars Zygmunt, Dihm Leon, Rozwadowski Zygmunt, Biedroń Jan st., Pachowicz Władysław, Baczyński Andrzej.

Mikołajów. Na walnem zgromadzeniu dnia 14. kwietnia br. wybrany został Wydział składający się z następujących członków: Prezes: Zygmunt Ziembowicz, Naczelnik: Kazimierz Słomka, Zastępca naczelnika: Władysław Wesołowski, Sekretarz: Mikołaj Czuczman, Kasyer: Władysław Kropelnicki. Członkami sądu honorowego: Ks. Wojciech Wojtanowski, Karol Baczyński i Józef Palidowicz.

Podhajce. W dniu 13. marca br. odbyło się w Podhajcach Walne Zgromadzenie ochotniczej straży pożarnej, na którem przyjęto do wiadomości protokół z poprzedniego Walnego Zgromadzenia, sprawozdanie z czynności Rady i rachunków w r. 1897, tudzież uchwalono urządzić w r. 1898 obchód jubileuszowy i przedstawić Krajowemu Związkowi do odznaczenia p. Pawła Ostachowicza za 25cio letnią służbę przy tej straży.

Stojanów. Na walnem zgromadzeniu w dniu 16. stycznia b. r. wybrani zostali:

Prezesem Fryderyk Lukas, tegoż zastępcą ks. Błażej Janor, naczelnikiem Piotr Batiuk, tegoż zastępcą Hryć Demczuk, do wydziału nadto weszli: Izydor Slusar, Mikołaj Tkaczyk, Piotr Matwijczuk, Wasyl Nazarczuk, Franciszek Sympowicz i Piotr Daciuk.

V. Rozmaitości.

Uznanie. Podczas pożaru w dniu 11. marca b. r. w Besku wybuchłego, naczelnik straży pożarnej w Besku p. Józef Łabiak wyratował dziecko z płomieni. Oprócz naczelnika straży dokazywał cudów odwagi i męstwa strażak Ignacy Adamek, który do ostatniego czasu ratował sąsiedni dom narażając się na największe niebezpieczeństwo. Że pożar w Besku pomimo posuchy nie rozszerzył się, zawdzięczać należy tylko energicznej i odważnej naszej straży pożarnej. W dowód czego stwierdzam własnoręcznym podpisem.

Zwierzchność Gminna Besko, dnia 13. marca 1898.
(L. S.) *Cholewka*, wójt.

W sprawie kursu pożarnictwa dla nauczycieli. Na żądanie p. Józefa Pocieja z Bereźnicy uwiadamiamy Sz. Czytelników naszego pisma, że p. Pociej proponował, aby kursa pożarnicze odbywały się dla nauczycieli tylko w seminaryach prowincyonalnych, a nie we Lwowie. Nauczycielstwo — wedle sprostowania — już dawno tego się domagało, a że myśl ta nigdy się nie utrzymała, więc odstąpiło od żądania swego.

Międzynarodowa wystawa artykułów spożywczych i wyrobów przemysłowych w Pradze, Mała strana 1898. Wystawa ta. pozostająca pod protektoratem J. O. Księcia Dr. Fryderyka Schwarzenberga, zostanie w dniach 15. do 22. maja b. r. w Pradze, na małej stronie otwartą. Obejmuje ona w y r o b y p r z e m y s ł o w e, wszystkie artykuły spożywcze jako to: napoje w różnych gatunkach, potrawy do jedzenia, produkta hygieniczne i farmaceutyczne, przedmioty sportowe, w k o ń c u w y n a l a z k i i n o w o ś c i. Komitet składający się z członków rady miejskiej pragskiej, komory handlowo-przemysłowej, agencyi konsularnej i t. d. zaprasza niniejszem fabrykantów krajowych w Galicyi, którzy się zajmują wyrobami narodowych artykułów spożywczych, do licznego wzięcia udziału w tej międzynarodowej wystawie.

Zgłoszenia wystawców z Galicyi przyjmuje kierownik wystawy: p. *Artur Gobiet*, w Pradze, Karlin. Na wszelkie zapytania odpowie tenże odwrotną pocztą.

Komitet ochrony od pożarów zawiązał się w Anglii i postawił sobie na zadanie propagować znajomość środków przeciwpożarnych wśród wszystkich klas ludności. W tym celu będzie urządzał odczyty, na które zaprosi osoby wskutek swego zajęcia zmuszone interesować się kwestyą pożarów. Założy także czytelnię, a przy niej bibliotekę specyalną, oraz publikować będzie wydawnictwa w przedmiocie pożarów.

Szczyt próżności. W Altheim pod Biberach (Bawarya) w br. było już dziewięć pożarów. Mieszkańcy, których liczba nie przekracza 570 dusz wystraszeni, zaczęli na swoją rękę śledztwo, które wykryło, iż podpalaczem był trębacz miejscowej ochotniczej straży pożarnej, murarz Hofber, którego stale obsypywano pochwałami za to, iż trąbką swą w sam czas alarmował straż i z trąbką swą pierwszy stawał u pożaru. Człowiek ten, któremu pochwały widocznie rozkosz sprawiały, sam podpalał domostwa, aby do laurów swoich coraz to nowe dodawać liście.... („*Sł. Pol*“.)

Centralna stacya pożarna. Projekt budowy centralnej stacyi pożarnej we Lwowie zaczyna wchodzić ze sfery pomysłów w stadyum urzeczywistnienia. Sprawa ta była już przedmiotem obrad na posiedzeniu magistratu, który jednomyślnie oświadczył się za budową wedle planów przez inżynieryę miejską sporządzonych. Stacya ta stanąć ma poniżej teatru letniego, na wałach i ulicy Podwale, front jej wychodzić będzie ku placowi Strzeleckiemu. Będzie to budynek dwupiętrowy, a oprócz koszar straży ogniowej, remiz, magazynów i mieszkań naczelnika i urzędników straży, znajdzie w nim pomieszczenie strażnica lwowskiej ochotniczej straży pożarnej i laboratoryum chemika miejskiego tudzież stacya ratunkowa.

Kurs pożarnictwa dla wojska rozpoczyna się we Lwowie dnia 15 maja b. r. Żołnierze ćwiczyć się będą razem z pompierami miejskiej straży pożarnej po 2 godziny dziennie. Kurs taki ma doniosłe znaczenie dla pożarnictwa krajowego. Każdy z ćwiczących żołnierzy może być później w swojej gminie zamieszkania organizatorem lub instruktorem straży pożarnej.

Komendy straży pożarnych w takich miejscowościach, gdzie istnieje wojsko, powinny zająć się także organizacyą takich kursów.

Pożar w szpitalu epidemicznym. W Bambaju wybuchł w szpitalu epidemicznym pożar, który zniszczył cały szpital. 12 pacyentów (europejczyków) i 84 krajowców ocalono. Z tych ostatnich umarło trzech ze strachu.

Zniżenia cen za kąpiele. Dyrekcya zakładu zdrojowo-kąpielowego w Lubieniu koło Lwowa przyznała dla wszystkich członków związkowych straży pożarnych następujące ulgi :

a) Jako taksę kąpielową		2·— złr.	zamiast	4·— zł.
b) Za bilet kąpiel.	III. klasy	0·35 „	„	0.65 „
c) „ „	„ II. „	0·50 „	„	0·75 „
d) „ „	„ I. „	0·60 „	„	0·80 „

Zniżenia te i ulgi udzielane będą pod warunkami :

1) że członek związkowego towarzystwa strażackiego uzyska kartę legitymacyjną od Krajowego Związku (żadnych innych świadectw);

2) że na każdej strażnicy (lokalu, w którym się straż zbiera) umieszczone będzie ogłoszenie, które Dyrekcya zakładu w Lubieniu każdej związkowej straży pożarnej bezinteresownie nadeszle.

Naczelnictwo Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych wzywa Szanowne Komendy, aby postanowienie Dyrekcyi zakładu kąpielowego w Lubieniu członkom swoim ogłosiły i przez tę Dyrekcyę nadesłać się mające plakaty na swojej strażnicy umieściły.

W Żurawnie staraniem p. Ignacego Kelhoffera, prezesa straży i p. Jana Werschlera, zastępcy naczelnika, odbyło się w dniu 6 lutego br. na dochód straży amatorskie przedstawienie, które przyniosło czystego dochodu 50 złr.

Dr. Alfred Zgórski, zastępca Naczelnika Kraj. Związku och. straży pożarnych, mianowany został członkiem Komisyi dla reprezentacyi spraw pożarnictwa na wystawie paryskiej r. 1900.

VI Poczta Redakcyi.

Strażom pożarnym w Drohobyczu i Oświęcimiu. Posiedzenie Rady Zawiadowczej odbyło się w sobotę dnia 30. kwietnia br. Odznaki honorowe zostały uchwalone. Protokół posiedzenia zamieścimy w następnym numerze czasopisma.

Panu Józefowi Früaufowi we Lwowie. Zawiązanie ochotniczej straży pożarnej we Lwowie, uchwaliło Walne zgromadzenie Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ w dniu 16. listopada 1867. Regulamin dla tej straży zatwierdziło Walne zgromadzenie na posiedzeniu dnia 15. listopada 1868, a dnia 17. grudnia 1868, straż licząca 118 członków ukonstytuowała się, wybierając naczelnikiem Dra. Zygmunta Riegera. W roku 1875 oddział straży pożarnej odłączył się od Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ i zorganizował się w odrębne Towarzystwo.

Redaktor odpowiedzialny: Szczerbowski Antoni. Nakładem „Związku ochotniczych straży pożarnych.“
Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie.